

[Pürschel.]

Kritik mod de paagældende Domstole. Endelig citerede det ærede Medlem en Udtalelse af en Højesteretssagfører om Højesteret; den skulde være sagt i Anledning af en berømt Proces. Men jeg gør opmærksom paa, at denne Udtalelse er dementeret af den paagældende Højesteretssagfører, og det synes jeg det ærede Medlem burde have fremhævet, da han brugte den som Udgangspunkt for en Kritik overfor de juridiske Fagdommere.

Et af de Hovedpunkter, som dette Lovforslag drejer sig om, er jo Lægmands Medvirken i Retsplejen ved Domsvirksomheden; vi har denne Medvirken under Nævningernes Form. Jeg maa erkende, at jeg aldrig har været begejstret for Nævningerne, og at jeg er blevet det stedse mindre, jo mere jeg har set paa deres Virksomhed. Den Opgave, der sættes Nævningerne, er efter min Opfattelse umulig at løse. Man stiller Nævningerne det Spørgsmaal, om Manden er skyldig eller ikke skyldig, og man forlanger af dem, at de ikke maa tage noget Hensyn til, hvilken Virkning for Mandens Skæbne dette „skyldig“ eller „ikke skyldig“ faar. Det er en Opgave, som er uløselig for Mennesker. Dette tror jeg man skal erkende; og jo før man erkender det fuldt ud, des bedre og sundere Forhold vil man faa. Efter min Mening hjælper det en Del, at man nu gaar til at give Nævningerne en Adgang til at udtale sig om, hvorvidt der efter deres Skøn foreligger formildende Omstændigheder eller skærpene Omstændigheder. Der kan fra andre Synspunkter rettes Indvendinger herimod, men at det gør Opgaven lettere, mere menneskelig, og at man derigennem ogsaa har større Mulighed for at faa et fornuftigt Resultat ud af Lægmands Medvirken paa dette Omraade, det synes mig utvivlsomt.

Nævningerne skal sværge at iølge Loven, og saa er det næste, der sker, at Forsvareren forsikrer dem — det sker ret jævnlige —, at de har suveræn Ret til at fortolke den, det vil sige, ikke at følge Loven, men at springe over Loven. Og det mærkelige er, at dette betragtes som en Form for Demokrati. Jeg kan forstaa mange Betragtninger til Fordel for Nævningeinstitutionen, men at det skulde have noget med Demokrati at gøre, har jeg aldrig forstaaet, og det tror jeg heller ikke, jeg nogen Sinde naar til at forstaa. Vi har en Rigsdag, bl. a. et Folketing paa 149 Medlemmer, og vi har en nylig vedtagen Straffelov. I denne Straffelov var et af de Problemer, som laa fremme til Drøftelse, dette, om man ved Foster-

fordrivelse skulde sondre mellem — som det med en gammel Vending hedder — de besjælede og de ubesjælede Føstre, saaledes at det skulde være straffrit at fordrive de ubesjælede Føstre. Dette blev forkastet i Rigsdagen, og saa sker der altsaa det, at endnu inden Loven er traadt i Kraft, paa-beraaber en Sagfører sig naturligvis den meget mildere Bedømmelse, der ved denne Lov, som formodentlig træder i Kraft den 1. Januar 1933, er anlagt overfor denne Forseelse, og dernæst siger han til Nævningerne, at de har jo Ret til at omfortolke dette Begreb. Lad os nu tænke os den Situation, at en Sagfører er Medlem af dette Ting. Han kæmper i dette Ting for denne Opfattelse, han vinder ikke noget Flertal, det stemmes ned med stor Majoritet, og Loven vedtages til sidst enstemmigt. Den samme Sagfører er Dagen efter Forsvarer i et Nævningeting, og saa siger han til Nævningerne: Hvad der er vedtaget i Rigsdagen, maa de Herrer endelig ikke bryde sig om; naar jeg siger til Dem, at De har Lov til at omfortolke Loven, saa har De Lov til det. Og hvis han kan vinde 5 Nævninger for denne Opfattelse, saa falder der en Frifindelse paa et Grundlag, som udtrykkeligt er forkastet af Folkets kaarne Mænd, og saa — det er det morsomme — hilses dette af Demokratiets Presse som et Udslag af sundt og sandt Demokrati. Ja, hvis det er Demokrati, maa jeg sige, at saa er Demokratiets Veje for mig uransagelige. For mig er dette et Sagførerdemagogi, og jeg tror, man vilde handle rigtigt i at sætte ind netop paa dette Punkt. Thi det er utvivlsomt Sagførerne, som har en meget stor Del af Ansvaret for de Kendelser, der falder. Lad mig minde om, hvad en Nævningeformand, cand. theol. Andreas Boje, i Anledning af en Nævningekendelse, som havde vakt en meget betydelig Opsigt, skrev i „Berlingske Tidende“ den 15. December 1923:

„Naar en Forsvarer indstiller til Frifindelse, maa Nævningerne ikke gaa ud fra, at han mener, der bør frifindes, men de maa forudsætte, at han mener, at der kan frifindes uden at begaa en Ulovlighed.“ Det er jo netop dette Tillidsforhold, hvori Nævningerne staar og har Ret til at staa til Sagføreren, der gør, at Sagføreren ikke maa sige, at de lovligt kan frifinde, naar de i Virkeligheden ikke lovligt kan gøre det.

Paa dette Punkt vil jeg yde min Tilslutning til den højtærede Ministers Indledning til Fremsættelsestalen, hvori han saa stærkt fremhævede det i og for sig selvfølgelig, at for alle de i Skranken eller fra Dommersædet medvirkende ved en